

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XIV. De Dolo & Contumacia. D. 10. S. 2. C. 1. EC. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

eum, qui jure communi juvatur, debet docere de Titulo possessionis acquisitæ. Hinc isti Canonici contra Parochum B. debebant ostendere Titulum compositionis, præscriptionis vel privilegii, &c. vi cujus acquisierint possessionem decimarum in aliena Parochia.

TITULUS XIV.

De Dolo & Contumacia.

DOLUS potest esse bonus vel malus. Bonus est solertia, quâ quis machinatur aliquid adversus hostes, ut fraudes vel injurias eorum excludat. Malus, de quo in præfenti, est omnis calliditas, fallacia vel machinatio ad circumvenendum, fallendum vel decipiendum alterum adhibita. *Calliditas* committitur tacendo vel dissimulando, quod de jure erat exprimendum, v. g. si venditor non detegat occultum vitium mercis, de quo in Nuc. Theol. *Ex. 15. n. 4. §. 3.* vel quis obtineat litteras posteriores à Papa non faciendo mentionem priorum, quod *c. 2. b. 1. & Tit. de Rescrip.* vocatur malitia & dolus, quæ nulli patrocinari debent. *Fallacia* decipiendo mendaciis, ut si venditor falsò dicat, fundum nulli esse obnoxium obligationi vel servituti. *Machinatio* factis
five

five occultis insidiis. Quandonam dolus irritet contractum, vel eum faciat irritabilem? Vide in Nuc. Theol. *Ex. 13. n. 3. §. 2.* Decepto per dolum competit contra decipientem *Exceptio doli*, si hic exigat, ut deceptus stet contractui; vel *actio de dolo* ad rem suam recuperandam, (quia dolus alterius alteri nocere non debet) modo dolus per præsumptiones & indicia probetur.

2. CONTUMACIA est inobedientia erga Judicem commissa à Reo vel Actore, si post tres legitimas citationes, vel unam peremptoriam, sui copiam per se vel responsalem in iudicio facere contemnat. Si Reus sit contumax ante litem contestatam, punitur immissione Actoris in bona Rei dicto modo suprâ *Tit. 6.* nequit tamen procedi ad sententiam definitivam, nisi sit causa privilegiata, v. g. beneficialis vel matrimonialis, quæ summarie etiam sine litis contestatione cognosci, ac, si de causa liqueat, decidi potest; imò lite contestatâ ob contumaciam Rei, si de meritis causæ liqueat, quævis causa potest sententiâ definitivâ terminari, juxta *c. 4. h. t.* Econtra si Actor sit contumax, vel Reus perpetuò absolvendus est ab impetitione Actoris quoad causam intentatam; vel ad instantiam Rei etiam ante litem ab Actore

contestatam, i. e. si Reo in absentia Actoris comparente & contenta libelli negante, Actor nullam probationem actionis proferat, & sic nullo facto litem contestetur, (quamvis tunc, ut notat *Gonz. h. t.* de rigore juris lis sit contestata) receptis testibus Rei juxta *c. 3. h. t.* ad proferendam sententiam procedi potest. Ratio, quia à principio in potestate Actoris erat agere vel non agere; non item in potestate Rei, qui invitus convenitur, ideoque gravior est contumacia Actoris quam Rei. Hoc Tit. statuitur

3. I. In Decret. *c. 9.* „Contingit interdum, quòd, cùm Actor ob contumaciam adversæ partis adjudicatur causâ rei servandæ possessio, propter Rei potentiam sive dolum Actor intra annum rem custodiendam nancisci non potest, vel acquisitam amittit; & sic (cùm juxta multorum assertionem verus non efficitur post lapsum anni possessor) re- portat commodum de malitia sua Reus. Ne igitur contumax melioris quam obediens conditionis existat, de Canonica æquitate sancitur, ut in casu præmissio Actor verus constituatur elapso anno possessor. Adeoque tali casu Actor juris fictione habetur pro possessore in ordine ad effectum juris, ut post annum

verus

verus possessor censeatur, si tunc re ipsa immittatur.

4. II. In 6. c. i. „ Actor in termino, ad quem citari adversarium fecit, sine legitimo impedimento non comparens, venienti Reo in expensis propter hoc factis legitimè condemnatur; neque ad aliam citationem admittitur, nisi caverit, quod in termino sit compariturus. Ratio, quia juxta R. J. 8. in 6. *Semel malus, semper præsumitur malus* in eodem genere mali, ideòque contra Actorem, qui semper tenetur comparere in termino, qui Reo præfixus, est præsumptio, quod, sicut in primo termino non comparuit, ità nec in novo sit compariturus. *Arg. L. ff. de accus. ubi dicitur: Qui semel accusatus in judicio calumniam intulit, iterum ad accusandum admitti non debet*, quia denovo calumniaturus creditur; ideòque si Actor petat aliam citationem Rei, meritò ab ipso exigitur cautio, vel realis per pignus, vel fidejussoria, aut saltem juratoria.

TITULUS XV.

De eo, qui mittitur in possessionem causæ rei servandæ.

I. Propter Rei contumaciam Actor quandoque mittitur in possessionem bonorum